

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Rozdział:

Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu

Źródło:

Przemysł i handel 1918-1928 / red. nacz. Władysław Gieysztor i Czesław

Peché. Warszawa : Ministerstwo Przemysłu i Handlu, cop. 1928, strony 29-30

Rozdział zdigitalizowany udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

przez państwo (§ 12 statutu Banku oraz rozporządzenie Prezydenta z dn. 15 lutego 1928 r.).

Pozatem Bank załatwia wszelkie wogóle interesy i zlecenia finansowe samorządów, a specjalnie zajmuje się organizowaniem i popieraniem komunalnych instytucyj oszczędnościowych. W tej dziedzinie Bank podjął inicjatywę już w 1920 r.

Brak stałej waluty nie pozwolił wówczas na szersze rozwinięcie tej pracy i na ożywienie zmysłu oszczędności wśród szerokich warstw ludności. Niemniej przeto sprawa ta była wciąż aktualną, a w 1925 r. zajmowała specjalną uwagę Banku, działającego tu w ścisłym porozumieniu z samorządami i popierającego ich poczynania. Naskutek tej akcji ostatnio uruchomiono kilkadziesiąt Kas Oszczędności — powiatowych i miejskich, inne są w toku organizacji. Z inicjatywy Banku powstał też w Warszawie „Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności”.

Pozatem Bank okazuje Komunalnym Kasom Oszczędności znaczną pomoc finansową. Dość zaznaczyć, że w ciągu 7 miesięcy 1928 r. zdykontowano Kasom 12.449 weksli na sumę

zł 5,629.450. Niezależnie od lokat, sięgających kilkuset tysięcy złotych, popiera Bank też dwa gospodarcze zrzeszenia samorządowe, mianowicie: „Zrzeszenie Gospodarcze Samorządów Powiatowych” oraz „Towarzystwo Apropowizacji Miast Polskich”.

Samorządy polskie nadały swemu Bankowi dużą powagę moralną, co też wywołało zaufanie do Banku ze strony czynników społecznych i miarodajnych. Zaczęto korzystać w szerszym zakresie z pośrednictwa i usług Banku, zwłaszcza w stosunkach z samorządami. W końcu 1924 r. Bank Komunalny, na równi z bankami państwowymi, uzyskał, zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1924 r., potwierdzenie prawa przyjmowania lokat od związków komunalnych i ich instytucyj oraz wogóle od wszelkich osób i instytucyj prawa publicznego.

Bank Komunalny spełnia doniosłe zadanie społeczne, przyczyniając się do rozbudowy gospodarczej naszych samorządów, a przeto i do polepszenia warunków bytu ludności państwa.

Centrala Banku mieści się w Warszawie.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY

w Poznaniu

Istniejący obecnie w Poznaniu „Komunalny Bank Kredytowy” powstał w drodze kolejnego przekształcania się z „Centrali Żyrowej Kas Oszczędności w Poznaniu”, organu dawnego Związku Żyrowego Kas Oszczędności w Poznaniu, założonego w 1912 r. „Centrala Żyrowa Kas Oszczędności” miała za zadanie ułatwianie bezgotówkowych obrotów pieniężnych i regulowanie tychże pomiędzy Kasami Oszczędności, należącymi do Związku Żyrowego.

W tej formie została przejęta Centrala Żyrowa w 1919 r. przez władze polskie i wkrótce potem przekształcona na Komunalny Bank Kredytowy, jako instytucję finansową Komunalnego Związku Kredytowego, którego członkami są powiaty i miasta Poznańskiego i Pomorza. Po przejściu instytucji w ręce polskie nowe jej władze odrazu zrozumiały, że zakres działalności Banku nie powinien się ograniczyć do roli centralnej instytucji zrzeszonych w nim Kas

Oszczędności, lecz winien być rozszerzony w kierunku pielęgnowania kredytu komunalnego, a to przez dostarczanie gminom i powiatom kapitałów, umożliwiających im opanowanie znajdującej się w ogólnym chaosie gospodarki komunalnej.

Do zakresu działania Komunalnego Banku Kredytowego należy więc nietylko regulowanie przyływu i odpływu kapitałów Komunalnych Kas Oszczędności, lecz również załatwianie interesów finansowych zrzeszonych miast i powiatów. Pozatem Komunalny Bank Kredytowy załatwia wszelkie czynności bankowe i handlowe również z nieczłonkami. Specjalną agendą Komunalnego Banku Kredytowego, nieuruchomioną jeszcze z powodu trudności formalnych, jest udzielanie długoterminowych pożyczek komunalnych oraz wydawanie na podstawie tychże kredytów — obligacji komunalnych.

W 1923 r. Komunalny Bank Kredytowy

przejął od 62 instytucji finansowych niemieckich (udzielających kredytu długoterminowego) wierzytelności hipoteczne w nominalnej wartości przeszło 400 miljn. marek niemieckich, ciężące na nieruchomościach miejskich i wiejskich, położonych w b. dzielnicy pruskiej. Obecnie zajmuje się Bank przewalutowaniem powyższych wierzytelności oraz ich realizacją.

Rozwój Banku widoczny jest z następujących cyfr (w zł):

	Fundusz rezerwo- wy	Wkłady i inne kapi- tały obce	Kredyty udzielone komunom	Czysty zysk	Sumy bilansowe
1924	30.146	3.601.056	885 018	209.205	39.572.344
1925	201.702	5.663.855	2.477.032	295.674	43.157.059
1926	423.966	11.730.719	6.896.680	270.194	47.715.630
1927	634.966	14.939.931	10.781.679	446 351	49.638.315
1928 (31/VII)	1.005.950	16 163.254	13.474.297	—	54.031.488

BANK CUKROWNICTWA

w Poznaniu

Przemysł cukrowniczy był jednym z pierwszych w Polsce, który poszedł zdecydowanie po linii rozwoju nowoczesnych metod organizacyjnych i stworzył bardzo silne zrzeszenie gospodarcze, mające na celu prowadzenie wspólnej polityki handlowej i finansowej oraz zabezpieczenie należytej aprowizacji kraju cukrem jako też dokonanie planowego eksportu.

Przemysł cukrowniczy, jako sezonowy, wymaga specjalnej opieki finansowej, znacznych kapitałów obrotowych, lub kredytów. Potrzeby te przed wojną były względnie rozwiązywane. Każda cukrownia posiadała własne, znaczne kapitały obrotowe, poza tem z łatwością mogła uzyskać długoterminowe i tanie kredyty (hipoteczne i t. p.), przy potrąceniu zaś nieznacznych stosunkowo procentów, mogła sprzedać silnym

instytucjom finansowym w całości lub częściowo swoją produkcję, wreszcie mogła samodzielnie normować cenę magazynowanego przez dłuższy okres czasu towaru.

Wojna wszechświatowa, a następnie okres inflacyjny, spowodowały katastrofalny stan finansowy we wszystkich prawie cukrowniach.

W związku z powyższem powstała konieczność zrzeszenia się przemysłu w związki, przede wszystkim dzielnicowe, następnie ogólnopanstwowy, w celu szukania zbiorowymi siłami środków zaradczych, a więc i kapitałów obrotowych (pożyczek).

Egzystujące już wówczas związki cukrownicze zawodowe (Poznański, Warszawski i Małopolski) rozszerzyły odpowiednio swoją działalność w celu ściślejszego związania należących do